U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **E. H.,** zastoupený JUDr. Monikou Rutland, advokátkou se sídlem Betlémské nám. 6, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 5. 2012, č. j. 2 Az 17/2011 – 43,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci **se vrací** k rukám advokátky JUDr. Moniky Rutland zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, který bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 5. 2012, č. j. 2 Az 17/2011 – 43, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 5. 10. 2011, č. j. OAM-269/LE-P08-K01-2011, kterým byla podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1995 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), ve znění pozdějších předpisů, jako zjevně nedůvodná zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které namítal, že městský soud nedostatečně posoudil jím uváděné důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12 zákona o azylu. Odůvodněný strach z pronásledování má stěžovatel z toho důvodu, že jeho matce hrozí v zemi původu politicky motivované trestní stíhání a zároveň jí hrozí zbavení rodičovských práv. Městský soud se touto skutečností nijak nezabýval. V případě neudělení mezinárodní ochrany by došlo k porušení jeho zájmu, když je na své matce objektivně psychicky i fyzicky závislý. Jednalo by se o porušení čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Městský soud ve vztahu k této skutečnosti pouze odkázal na řízení o udělení mezinárodní ochrany vedené ve věci matky

stěžovatele. V nedostatečném posouzení otázky oprávněných obav z pronásledování pak stěžovatel spatřuje vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž ministerstvo v napadeném rozhodnutí vycházelo, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu. Městský soud vycházel zejména z informací o zemi původu stěžovatele, které nejsou dostatečné ve vztahu k roku 2009, kdy byla na Ukrajině přijata novela trestního zákoníku zakazující dovoz, prodej nebo distribuci pornografických materiálů. Absentují také informace z posledních let ohledně případů policejní agrese, nepřiměřeného používání policejních technik či dalších forem psychického či fyzického nátlaku. Nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí spatřuje stěžovatel v tom, že městský soud nezkoumal tvrzení jeho matky nijak více, než že odkázal pohovor s ní vedený, který byl velmi krátký a pouze obecný co se týče důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se nejprve ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Kasační stížnost ve věcech azylu může být přijata k věcnému projednání jen tehdy, přesahuje-li vlastní zájmy stěžovatele a rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. K tomu dochází v případě, že důvodem podání kasační stížnosti je *„…natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti soudů“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 41, dostupný na www.nssoud.cz). Takovým případem může být také situace, kdy krajský soud nerespektoval ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Ve vztahu k námitce existence důvodů pro udělení mezinárodní ochrany Nejvyšší správní soud odkazuje na svoji konstantní judikaturu, ve které se vyslovil k posuzování provázaných žádostí rodinných příslušníků o mezinárodní ochranu. Např. v rozsudku ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57, www.nssoud.cz, uvedl, že *„žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku. Postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se přitom ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany. V případě stěžovatelky, která se narodila na území České republiky a důvody své žádosti o mezinárodní*

ochranu odvozovala od důvodů svých rodičů, kterým byly žádosti o azyl příslušnými správními orgány zamítnuty, tak bylo na místě i v jejím případě legitimně očekávat zamítavé rozhodnutí správního orgánu.“ V případě projednání žádosti o udělení mezinárodní ochrany podané rodinným příslušníkem předchozího žadatele ze shodných důvodů se proto nejedná o zákonné důvody pro opakované projednání žádosti stěžovatele, neboť hlavním smyslem a účelem institutu opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2009, č. j. 9 Azs 2/2009 – 141, www.nssoud.cz) Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele (např. udělení azylu matce nezletilého žadatele, jehož žádost již byla pravomocně zamítnuta apod.). K tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57, www.nssoud.cz, podle kterého: „*…byla-li by matka nezletilé stěžovatelky v dalším řízení před správním orgánem úspěšná, tj. bylo-li by shledáno, že je v zemi původu pronásledována, resp. byl-li by shledán její odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu nebo hrozba nebezpečí vážné újmy, mohla by v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany uspět i její nezletilá dcera.*“

Z výše uvedeného vyplývá, že nezletilé děti v zásadě sledují osud svých rodičů a pokud rodičům reálně hrozí v zemi původu pronásledování, jsou v důsledku své osobní závislosti na nich ohroženy takovým pronásledováním, ať už přímo či nepřímo, také ony. Dále se k této otázce vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 - 73, www.nssoud.cz, v němž uvedl, že „*argumentací a maiori ad minus je pak nutno dospět k závěru, že platí-li výše uvedené ve vztahu k žadateli, jenž nabyl zletilosti ještě před podáním žádosti o udělení azylu, tím spíše musí toto pravidlo platit ve vztahu k žadateli, kterému je v době správního řízení teprve několik týdnů. Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že k žádostem nezletilých žadatelů o mezinárodní ochranu je třeba přistupovat vždy nanejvýš individuálně, neboť spektrum rodinných situací, které mohou nastat, je velmi pestré. Lze si jistě představit případy, kdy důvody udělení mezinárodní ochrany budou svědčit pouze jednomu z rodičů (např. v zemi původu politicky se profilujícímu), nikoli však již ostatním členům rodiny, nebo naopak pouze dítěti či dětem (např. pro odlišnou barvu pleti), nikoli však již některému z jejich rodičů. Zásadně však platí, že nezletilé děti sledují osud svých rodičů a pokud tedy rodičům reálně hrozí v zemi původu pronásledování, jsou v důsledku své osobní závislosti na nich ohroženy takovým pronásledováním (ať už přímo či nepřímo) také ony.*“ Dále je možné odkázat na stejné závěry vyslovené v usneseních Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2012, č. j. 8 Azs 17/2011 – 80, nebo ze dne 25. 10. 2011, č. j. 9 Azs 17/2011 – 91, obě dostupná na www.nssoud.cz.

Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný z důvodu, že by se některou ze žalobních námitek městský soud nedostatečně vypořádal. Naopak z jeho odůvodnění je jednoznačně patrné, že se žalobními námitkami stěžovatele zabýval, a to jak námitkou porušení čl. 9 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, tak námitkou strachu z pronásledování v zemi původu. Zároveň je zřejmé, z jakých důvodů dospěl k závěrům o nedůvodnosti žaloby. Hlavním důvodem bylo, že již bylo rozhodnuto o žádosti matky stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, rozhodnutí ministerstva bylo následně přezkoumáno Krajským soudem v Brně a kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu byla

Nejvyšším správním soudem odmítnuta pro nepřijatelnost. V usnesení ze dne 28. 2. 2012, č. j. 1 Azs 2/2012 – 39, www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud ohledně důvodů matky stěžovatele a jejích dvou synů pro udělení mezinárodní ochrany konstatoval, že postup policie a orgánu sociálně-právní ochrany dětí popsaný matkou stěžovatele nelze považovat za vážné porušení základních lidských práv, a to nejen ve vztahu k jednotlivým úkonům, ale ani v souhrnu všech úkonů. Dále konstatoval, že není s to hodnotit zákonnost počínání ukrajinských policejních orgánů a že „*Z běhu věcí, jak jej popsala ve správním řízení stěžovatelka ad a), nicméně nelze dovodit, že by jak celé vyšetřování podezření ze spáchání trestného činu, tak některý z úkonů provedený v jeho rámci měly diskriminační či excesivní povahu nebo byly provedeny diskriminačním způsobem. Nenasvědčují tomu ani doklady, které stěžovatelka ad a) předložila ve správním řízení. Nelze tedy souhlasit se stěžovateli, že opatření státních orgánů země původu směřovaná vůči nim dosáhla intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu.*“ Nejvyšší správní soud v tomto usnesení dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahovala vlastní zájmy stěžovatelů.

K odlišnému závěru nelze dospět ani v případě nyní posuzované kasační stížnosti, neboť kasačními námitkami brojí stěžovatel proti zjištění skutkového stavu a posouzení důvodů, které uplatňovala ve své žádosti o udělení mezinárodní ochrany jeho matka. Z kasační stížnosti přitom nevyplývají žádné skutečnosti, pro které by stěžovatel neměl následovat osud své matky v posouzení důvodů pro udělení mezinárodní ochrany. I v tomto případě tak platí, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky obsažené v kasační stížnosti.

Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Proto byla shledána nepřijatelnou a podle ust. § 104a s. ř. s. byla odmítnuta.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

Stěžovatel zároveň s podáním kasační stížnosti uhradil soudní poplatek ve výši 3.000 Kč. Protože je však ve věcech mezinárodní ochrany ze zákona osvobozen od soudního poplatku [§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů], rozhodl Nejvyšší správní soud o jeho vracení tak, jak je uvedeno ve výroku.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu